

Dyslexieprotocol van De Oostpoort

Versie: februari 2023, geëvalueerd oktober 2025

Wat is dyslexie en hoe wil de Oostpoort daarmee omgaan?

Er zijn al vele boeken geschreven over dyslexie. Dit protocol heeft niet tot doel dyslexie nog eens uitgebreid uit te leggen. Wel willen we een eenduidige aanpak in het traject rond dyslexie en ernstige lees- en spellingsproblemen beschrijven, waardoor ouders en leerkrachten helder hebben wat wel en niet mogelijk is op de Oostpoort.

In Nederland is 3 tot 5 procent van de leerlingen dyslectisch, denken wetenschappers. Sommige wetenschappers zeggen dat dat percentage mogelijk nog lager ligt. De aandoening wordt vaak vastgesteld nadat kinderen in groep 3 van de basisschool zijn begonnen met lezen. Kinderen met dyslexie hebben bijvoorbeeld moeite om het verschil te horen tussen klanken of om klanken in de goede volgorde te zetten. Bij lezen, komen de problemen naar voren zodra kinderen hardop gaan lezen. Kinderen hebben bijvoorbeeld een traag leestempo of maken veel fouten doordat ze woorden gaan raden. Ook bij spellen en schrijven zijn er signalen die op dyslexie kunnen wijzen. Langdurig veel spellingfouten maken, is er eentje van. Het kan zijn dat kinderen een bepaald woord op verschillende manieren spellen. Bij schrijven, valt het op als leerlingen vaak onleesbaar met veel doorhalingen woorden op papier zetten. Kinderen die wel leesbaar schrijven, doen dat in een traag tempo. Om vast te stellen dat een kind dyslexie heeft, is een diagnostisch onderzoek nodig. Daarvoor moet een leerling een verwijzing van de school hebben. Het onderzoek mag alleen worden uitgevoerd door professionals die gekwalificeerd zijn voor het uitvoeren van psychodiagnostisch onderzoek, bijvoorbeeld een psycholoog of orthopedagoog.

Ernstige dyslexie

Met ingang van 1 januari 2022 zal het nieuwe Protocol Dyslexie Diagnostiek en Behandeling 3.0 (PDDB 3.0; NKD, 2021) van kracht zijn. Dit protocol vormt de leidraad voor diagnostiek en behandeling van Ernstige Dyslexie vanuit de Jeugdwet.

Recente onderzoeken laten zien dat dyslexie kan voorkomen met andere ontwikkelingsstoornissen, zich dan ernstiger manifesteert én dat gespecialiseerde dyslexiebehandeling ook bij deze doelgroep effectief kan zijn. In de doorverwijzing en diagnostiek is daarom de aanwezigheid van een andere ontwikkelingsstoornis (comorbiditeit) alleen geen reden meer om niet voor vergoede dyslexiezorg in aanmerking te komen. De zorgverlener gaat bij mogelijke comorbiditeit na of een dyslexiebehandeling, gezien de complexiteit van de problematiek, de meest effectieve aanpak is. Het is aan de zorgverlener om te bepalen of de dyslexiebehandeling bij een kind uitvoerbaar is en er dus een behandelindicatie Ernstige Dyslexie wordt afgegeven of dat een andere zorgroute de voorkeur heeft.

Er wordt gesproken van Ernstige Dyslexie (ED)

Een kind komt voor vergoede diagnostiek en eventueel behandeling in aanmerking als blijkt dat er geen belemmerende kindfactoren aanwezig zijn voor de uitvoerbaarheid.

Zeer ernstige leesproblemen als noodzakelijke voorwaarde

Een aanmelding in het kader van dyslexiezorg binnen de Jeugdwet wordt toegankelijk verklaard wanneer de school onderbouwt dat er bij een leerling sprake is van een ernstige en hardnekkige achterstand. Dat betekent concreet dat er in de doorverwijzing vanuit het onderwijs in ieder geval sprake moet zijn van ernstige woordleesproblemen: kinderen moeten op 3 opeenvolgende hoofdmeetmomenten voor woordlezen een V-(min)-score of E-score behalen (laagste 10% normgroep). Daarnaast kan er ook sprake zijn van een (ernstig) spellingprobleem, maar voor de criteria voor doorverwijzing is een ernstig leesprobleem een noodzakelijke voorwaarde. Informatie over de spellingontwikkeling en -ondersteuning worden wel altijd aangeleverd bij doorverwijzing, omdat het belangrijk is dat de zorgverlener deze informatie mee kan nemen in het diagnostisch onderzoek en bij de eventuele behandeling.

Grenswaarde criterium ernst bij doorverwijzing, scores op 3 hoofdmetingen
Woordlezen: V-(min)-score of E-score (laagste 10%)

Goed lees- en spellingonderwijs

Als school stellen we ons tot doel om alle kinderen met lees- en spellingproblemen, dan wel dyslexie optimaal onderwijs te geven; wij werken gedurende de gehele basisschoolperiode systematisch en doelgericht aan lees- en spellingvaardigheid in een rijke en stimulerende omgeving.

Binnen de lessen differentiëren de leerkrachten in verschillende instructiegroepen, waardoor er rekening wordt gehouden met de instructiebehoeften van de leerlingen in de groep. Om de instructiebehoefte te bepalen worden observatie- en toetsgegevens nauwgezet bijgehouden en vergeleken met eerdere momenten. De toetskalender wordt daarvoor jaarlijks bijgesteld en de individuele toetsen van de kinderen en de groepsopbrengsten van lezen en spelling (bij de kleuters: beginnende geletterdheid) worden besproken in de groepsbespreking.

Werken met stappenschema

Op de Oostpoort is een stappenschema ontwikkeld, waardoor op ieder moment in het schooljaar voor iedereen, leerkrachten, ouders en leerlingen duidelijk is wat er gebeurt in de leerlingenzorg m.b.t. dyslexie en lees- en spellingproblemen. Een kind kan op zijn vroegst halverwege groep 4 in aanmerking komen voor een dyslexieonderzoek. Vanaf het moment dat de verklaring en het onderzoek door ouders aan school zijn gegeven, worden ouders en het kind nauw betrokken bij datgene wat specifiek nodig is voor deze leerling om met zijn/haar dyslexie zo optimaal mogelijk de basisschool te doorlopen. Hierdoor wordt ook duidelijk wat de school wel en niet kan bieden en wordt de aangeboden zorg geëvalueerd met ouder, kind en leerkracht en zodoende continuïteit geborgd.

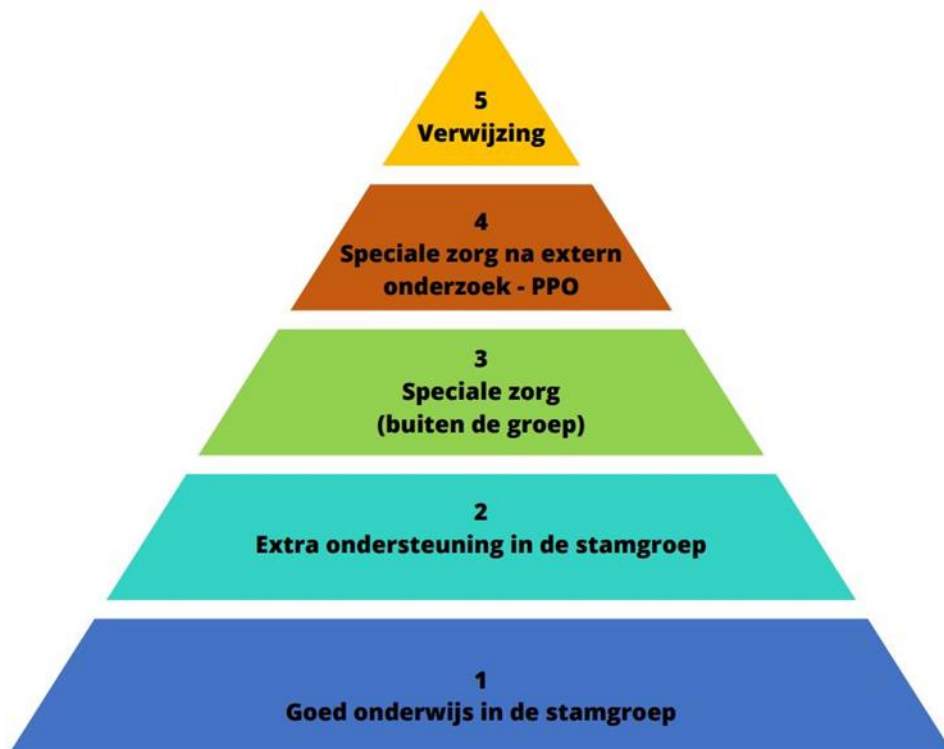
Begeleiding bij lees- en spellingproblemen

In iedere klas zullen altijd leerlingen zijn die meer aandacht vragen en baat hebben bij intensievere begeleiding. Zij profiteren nog onvoldoende van de uitbreiding in instructie- en oefentijd in de verlengde instructiegroep. Zij hebben baat bij meer specifieke interventies, individueel of in een klein groepje. De leerkracht zal in de groep de instructies uitbreiden met voor dit kind noodzakelijke interventies, bijvoorbeeld op gebied van spelling, letterkennis en leesmotivatie. Het totaal van deze interventies wordt benoemd in een individueel handelingsplan.

In specifieke gevallen zal school ouders vragen om samen met hen met Bouw! te gaan werken, dus deels thuis en deels op school. Bouw! is een interventieprogramma waarmee leesproblemen bij risicoleerlingen in groep 2 t/m 4 worden voorkomen. Het is een computerprogramma van Lexima (de expert op gebied van dyslexie en leesproblemen) waarin het kind leert, de tutor stuurt en de computer de weg wijst. School zal tutors zoeken (of een onderwijsassistent inzetten) om 2 x 15

minuten op school te oefenen en ouders doen de andere 2 x 15 minuten oefentijd thuis. In de praktijk komt het erop neer dat een kind gemiddeld anderhalf jaar met Bouw! werkt, totdat het een geautomatiseerde letterkennis en woordleesbeheersing heeft.

Ook is het mogelijk om het kind als interventie Connect Lezen (vlot en vloeiend of woordherkenning) aan te bieden onder begeleiding van de onderwijsassistent. Zij leest 3x 20 minuten met een groepje van max. 5 kinderen.

Begeleiding bij dyslexie tijdens en na behandeling

Als de lees- en spellingproblemen hardnekkig blijken te zijn en de achterstand niet kleiner wordt na de geboden extra begeleiding gedurende drie achtereenvolgende meetmomenten, zal de leerkracht samen met de ib-er een vermoeden van dyslexie uitspreken. School zal bij de gemeente een verzoek doen voor een dyslexieonderzoek. Alleen bij een diagnose van ernstige dyslexie zal daarna een traject van vergoede gespecialiseerde behandeling volgen. In alle andere gevallen moeten ouders zowel het onderzoek als de behandeling zelf betalen.

Zodra de behandeling start, zorgt de groepsleerkracht dat er een goede afstemming is met de externe behandelaar. Goed lees- en spellingonderwijs blijft de verantwoordelijkheid van school, maar belangrijk is dat de aanpak in de behandeling en op school elkaar versterken en op elkaar afgestemd zijn. Lees- en spellingvorderingen worden daarom uitgewisseld door behandelaar en leerkracht, op hoofdlijnen is iedereen op de hoogte van de aanpak en aanwijzingen uit het eindverslag van de behandelaar worden (deels) meegenomen in de onderwijsbehoeftes van de leerling, ook als de behandeling is afgesloten.

Dyslexiekaart

Voor het kind komen alle afspraken in een dyslexiekaart, zodat de leerling zichzelf ook bewust is van de compenserende en dispenserende rechten (en plichten) die hij/zij heeft. Op de dyslexiekaart staan geen aanpassingen met betrekking tot het leerstofaanbod, zoals eigen leerlijn. Dit staat genoteerd in DGO en ESIS. De leerkracht is verantwoordelijk voor het opstellen van de dyslexiekaart.

Deze wordt opgesteld voor elk kind met de diagnose dyslexie, zowel vergoed als onvergoed. De dyslexiekaart wordt jaarlijks aan het begin van het schooljaar geëvalueerd met de leerling en evt. bijgesteld. De dyslexiekaart wordt meegegeven met de overdracht.

Voor meer informatie

Literatuur en informatie uit de orthotheek

www.dyslexiecentraal.nl

www.steunpunt dyslexie.nl

Overige documenten (in sharepoint bijgevoegd)

Dyslexiekaart (MB en BB versie)

Route dyslexie aanvragen gemeente Delft

Dyslexie stappenplan

Kwaliteitskaart dyslexie

Handelingsplannen format